

ВВП у IV кварталі 2015 року

Дані останнього кварталу 2015 року підтверджують відновлення української економіки. Як і прогнозувалось, **сезонно скоригований ВВП** за оперативною оцінкою ДСС збільшився на **1,5% у IV кварталі порівняно із III кварталом** («плюс» 0,5% у III кварталі).

Востаннє ВВП зростав 2 квартали поспіль 5 років тому, а саме у 2011 році, коли спостерігався ціновий бум на світових сировинних ринках, в той час як наразі вітчизняні виробники проводять свою діяльність в умовах перманентних військових дій на сході країни та подальшого падіння цін на ключові товарні групи вітчизняного експорту, що відбувається вже три роки поспіль.

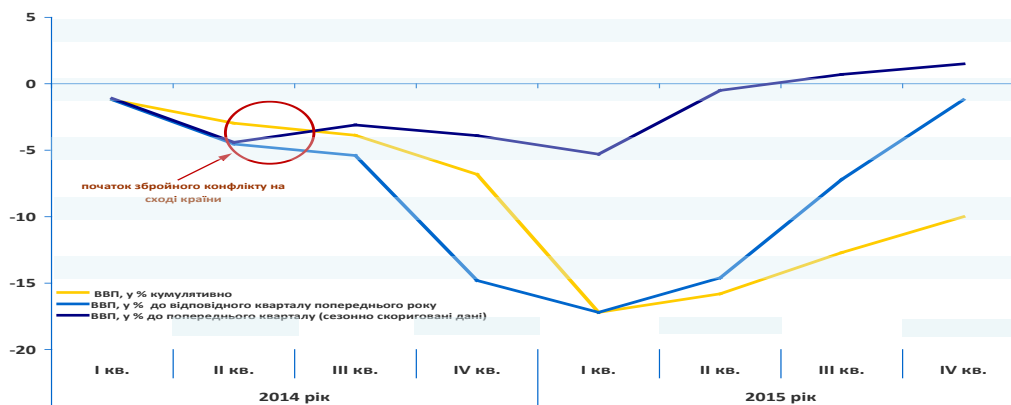
Порівняно з аналогічним періодом 2014р. ВВП скоротився на 1,2% («мінус» 7,2% у III кварталі 2015р.). В цілому за розрахунками Мінекономрозвитку за підсумком **2015 року скорочення ВВП уповільнилося до 10%**, в той час як у I кварталі падіння ВВП становило 17,2%.

У I півріччі 2016 року очікується поживлення економічної активності, що буде зумовлено дією як статистичних ефектів – низька база, так і економічних – відновлення роботи підприємств на сході країни, зростання внутрішнього попиту через збільшення рівня оплати праці, зниження збитковості за рахунок зниження навантаження (ЄСВ) на ФОП. Негативно на динаміку відновлення економічного зростання впливатиме триваюче падіння цін на ключових товарних ринках вітчизняного експорту та обмеження з боку РФ. Все це у підсумку сформує зростання **ВВП у I півріччі 2016 року на 1% [±0,5 в.п.]**.

«дані останнього кварталу 2015 року свідчать про стійки процеси одужання української економіки»

Суттєве покращення динаміки ВВП у IV кв. було сформовано як **статистичними, так і економічними чинниками** а саме: поступовим відновленням виробничої активності, географічною переорієнтацією українського експорту (зокрема, в країни ЄС, Азії та Африки), макроекономічною стабілізацією, пристосуванням суб'єктів господарювання до сформованих економічних умов та покращенням економічних очікувань.

Рис. 1. Динаміка ВВП, %

Джерело. ДСС

Позитивна динаміка ВВП у IV кварталі була підтримана покращенням динаміки в усіх без виключення видах економічної діяльності реального сектору, найбільше – у будівництві та транспорті, факторами підтримки яких виступали збільшення бюджетного фінансування, високі показники транзиту природного газу.

Крім того, у IV кварталі покращилась динаміка роздрібного товарообігу, що є свідченням зростання споживчого попиту на фоні розширення фінансових можливостей домогосподарств (зокрема, у IV кварталі номінально значно зросли обсяги виплат по оплаті праці у бюджетній сфері та соціальному забезпеченні, що на 64,2% більше порівняно з відповідним кварталом 2014 року (питома вага виплат у IV кварталі 2015 року в річному обсязі становила 34,3%), що є найбільшим зростанням за останні 5 років).

«динаміка ВВП у IV кварталі була підтримана покращенням діяльності всіх галузей реального сектору економіки»

Табл. 1. Зміна обсягів виробництва за основними видами економічної діяльності реального сектору економіки, % до відповідного періоду 2014р.

ВЕД	III кв. 2015р.	IV кв. 2015р.	ВЕД	III кв. 2015р.	IV кв. 2015р.
Будівництво	-8	6,3	Сільське господарство	-4,1	-3,2
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність*	0,6	4,9	Промисловість	-7,7	-4,3
			Оптова та роздрібна торгівля*	-14,6	-10,4

*розрахунки Мінекономрозвитку з урахуванням оперативної інформації Держстату щодо показників обороту оптової та роздрібно торгівлі, а також обсягів вантажообороту та пасажирообороту.

Джерело. Розрахунки МЕРТ

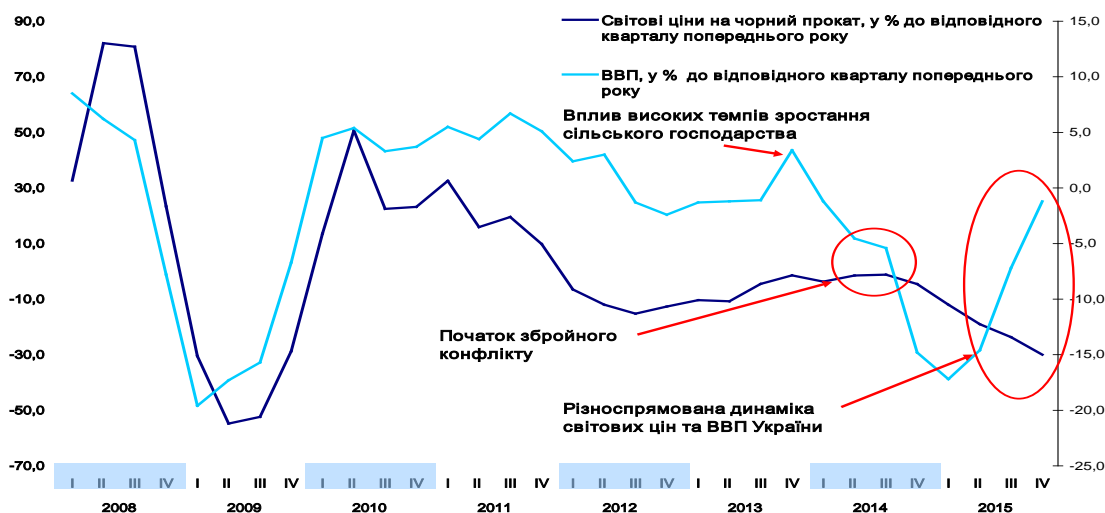
Основними причинами падіння ВВП у 2015 році виступали:

- руйнація, як виробничої, так і транспортної інфраструктури через військове протистояння;
- обмеження доступу до ринку РФ;
- слабкий зовнішній попит, падіння світових цін на ключових товарних ринках;
- низька платоспроможність населення та фінансові ускладнення підприємств;
- негативні очікування економічних агентів та зменшення внутрішнього інвестиційного попиту.

Довідково. Слід відмітити, що **останні 3 квартали** спостерігається **різноспрямована динаміка світових цін на ключові товари вітчизняного експорту** (визначальний чинник економічного розвитку протягом багатьох років) **та ВВП**. Попри це, залежність економічної активності в країні від цінової динаміки на світових ринках все ще залишається досить значною. Причиною короткотермінового зменшення кореляції є наявність вагомих чинників економічного розвитку, які з'явилися останнім часом (деескалація військового конфлікту, зменшення цінової та курсової волатильності, покращення очікувань економічних агентів тощо)

«у 2015 р. відбулася зміна важелів впливу традиційних чинників на виробничу діяльність»

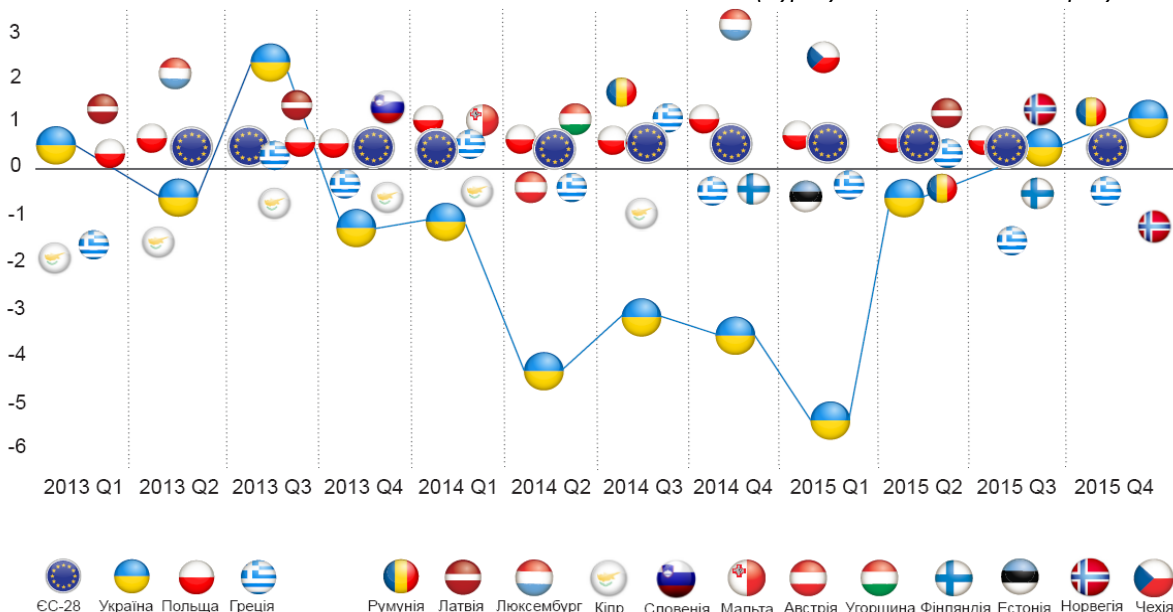
Рис. 2. Динаміка ВВП, світових цін на чорний прокат та кукурудзу, у %

Джерело. Metaltorg, World bank, ДСС

У IV кварталі Україна мала найвищий показник росту ВВП до попереднього кварталу (1,5%), порівняно з наявними на даний час показниками розвитку країн-членів Європейського Союзу. Так, у IV кварталі 2015 року спостерігалось скорочення ВВП у Греції (на 0,6% до попереднього кварталу). Найбільше зростання у IV кварталі продемонстрували Румунія (1,1%), Великобританія та Литва (0,5%) (серед наявних станом на 19.02.2016 даних).

Рис. 3. Динаміка ВВП України, ЄС-28 та деяких Європи, у % до попереднього кварталу (з урахуванням сезонного коригування)

Джерело: ДСС, Eurostat